

Hunebedden

oudste bouwwerken van Nederland

Hunebedden

Hunebedden zijn de oudste bouwwerken van Nederland. Deze grote zwerfkeien werden op elkaar gestapeld en gebruikt als graven. Ze zijn zelfs ouder dan de piramides in Egypte. Ongeveer 5400 jaar geleden zijn de hunebedden gebouwd.

Prehistorie

De tijd van de hunebedden hoort tot de prehistorie. Dat betekent letterlijk 'voorgeschiedenis'. Het is de tijd dat mensen hun geschiedenis niet opschreven. Ze konden namelijk nog niet schrijven.

De geschiedenis of historie begint wanneer er wel verhalen uit die tijd zijn opgeschreven. De prehistorie duurde van ongeveer 250.000 voor Christus tot ongeveer 50 jaar voor Christus.

Steentijd

De prehistorie heeft men ingedeeld naar de materialen die de mensen voor hun gereedschap gebruikten. Zo is er de steentijd, de bronstijd en de ijzertijd.

De steentijd is de langste tijd en die is daarom ook weer opgedeeld in drie periodes: oude steentijd, midden steentijd en nieuwe steentijd. In de nieuwe steentijd zijn de hunebedden gebouwd. Dat was ongeveer 3200 voor Christus.

Trechterbekervolk

In de nieuwe steentijd woonden er in Nederland boeren. In Drenthe werden deze boeren Trechterbekervolk genoemd.

Ze maakten potten die er uitzagen als een trechter. De boeren vingen vis in de rivieren, hadden koeien en schapen, en ze verbouwden tarwe. Het Trechterbekervolk bouwde de hunebedden voor hun doden.

Hunebedden

Een hunebed is een graf. Wetenschappers denken dat alleen de belangrijkste mensen uit het dorp er in werden begraven.

De doden kregen sieraden, wapens en een pot met voedsel mee in hun graf. Dat voedsel had de dode nodig, omdat hij of zij nog een hele reis naar een volgend leven moest maken.

Zwerfkeien

Lang voordat de steentijd begon, was er op aarde een ijstijd. Grote delen van Europa waren met ijs bedekt. Dat ijs kwam ook in Nederland terecht.

In dat ijs zaten grote stenen die vanuit Finland en Zweden waren meegevoerd. Toen het ijs na duizenden jaren ging smelten, bleven de stenen in Nederland liggen. Die stenen noemen we zwerfkeien.

Bouwen zonder machines

De zwerfkeien zijn door het Trechterbekervolk gebruikt om hunebedden te bouwen. Ze gebruikten boomstammen, touw en ossen om de stenen te verplaatsen.

Dit gebeurde vooral in de winter, omdat de grond dan bevroren en dus hard, was. Als de stenen op de goede plek lagen, ging het bouwen op de volgende manier:

1. Ze bouwden een heuveltje van zand met aan de zijkant twee gaten.
 2. In de gaten werden twee stenen rechtop tegen de zandheuvel gezet.
 3. Dan maakten ze een helling van zand tegen de stenen aan.
 4. Via die helling konden ze een grote platte steen op de heuvel en de twee andere stenen leggen.
 5. Daarna haalden ze het zand van de helling en tussen de stenen weg.
 6. Het eerste deel van het hunebed was klaar.
- Zo werden er een aantal delen achter elkaar geplaatst. Hierover kwam dan nog een laag zand. Het graf was klaar en zag er uit als een zandheuvel.

Wat is er nog over?

In Nederland zijn nog 54 hunebedden terug te vinden. De meeste zijn in Drenthe, 52 stuks. Twee hunebedden liggen in de provincie Groningen. Geen enkel hunebed is meer compleet.

In de Middeleeuwen wilden de mensen de hunebedden opruimen, want het waren bouwwerken van mensen die niet in God geloofden; het waren heidense bouwwerken. Daarom gebruikten de mensen de stenen om kerken te bouwen. Later, tussen 1600 en 1800, werden veel stenen gebruikt bij de aanleg van dijken.

Wist je dat?

- In Borger, Drenthe, ligt het grootste hunebed: 22½ meter lang en de zwaarste steen weegt wel 23.000 kilo. Elk jaar komen er wel 70.000 mensen kijken naar dit hunebed.
- De naam hunebed komt van het oud-Nederlandse woord huyn, dat betekent reus. Men dacht vroeger namelijk dat die grote bouwwerken alleen door reuzen konden zijn gebouwd.
- Sommige hunebedden zijn in het bezit van de regering, anderen zijn eigendom van de provincie Drenthe. Eén hunebed staat op het erf van een boer. Hij is zelf de eigenaar.
- In de steentijd gingen de mannen op jacht. Ze jaagden dan vooral op vossen. Als je namelijk een vos at, kreeg je ook zijn slimheid binnen. Haas aten ze daarom liever niet, want een haas was laf.
- Er is ook een stripverhaal over de hunebedden gemaakt. Dat heet 'Arin en het volk van de hunebedbouwers: de gebroken beker'.